

**Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія**

Факультет агротехнологій та екології

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
НАСІННИЦТВО І НАСІННЄЗНАВСТВО**

Європейська кредитно-трансфертна система (ЄКТС)

Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти Магістр

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 201 Агрономія

Профіль програми освітньо-професійна

Кваліфікація, що присвоюється Магістр з агрономії

Тривалість програми 1 рік 4 місяці

Кількість кредитів ЄКТС 90

Форма навчання очна (денна) та заочна

Результати навчання програми

Загальні компетентності

1. Готовність до комунікації в усній та письмовій формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах рішення завдань професійної діяльності.
2. Готовність керувати колективом у сфері особистої професійної діяльності з вмінням толерантно сприймати соціальні, етнічні, конфесіальні та культурні відмінності.
3. Здатність розуміти сутність сучасних проблем агрономії, науково-технічну політику в межах виробництва екологічно-безпечної продукції рослинництва.
4. Володіння методами оцінки стану агрофітоценозів та прийомами корекції технології виробництва сільськогосподарських культур з врахуванням ґрунтово-кліматичних умов зони.
5. Володіння методами програмування врожаю польових культур з врахуванням різних рівнів агротехнологій.
6. Уміння дати оцінку придатності земель для вирощування сільськогосподарських культур з врахуванням виробництва якісної продукції.

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

1. Уміння використовувати результати наукових досліджень щодо забезпечення інтенсивних технологій, враховуючи їх особливості та користуючись передовим досвідом їх впровадження, розробляти наукові основи інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур.
2. Здатність обґрунтовувати завдання досліджень, обирати методи експериментальної роботи, інтерпретувати та представляти результати наукових експериментів, впроваджувати їх у виробництво.
3. Здатність самостійно організовувати та проводити наукові дослідження з використанням сучасних методів аналізу ґрунтових та рослинних зразків.
4. Уміння складати практичні рекомендації по використанню результатів наукових досліджень.
5. Готовність представляти результати форм звітів, рефератів, публікацій та публічних обговорень.
6. Проектно-технологічна діяльність:
 - готовність застосовувати різноманітні методологічні підходи до моделювання та проектування сортів, систем захисту рослин, прийомів та технологій виробництва продукції рослинництва;
 - здатність використовувати інноваційні процеси в агропромисловому комплексі при проектуванні та реалізації екологічно-безпечних, економічно-ефективних технологій виробництва продукції рослинництва та відтворення родючості ґрунтів різних агроландшафтів;
 - здатність розробляти адаптивні системи землеробства для сільськогосподарських установ;
 - здатність забезпечити екологічну безпечність агроландшафтів та економічну ефективність при вирощуванні сільськогосподарських культур.

Програмні результати навчання

1. Знання та розуміння теорії і методології системного аналізу, етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів і явищ в агроценозах, вміння та навички використовувати методологію системного аналізу у агрономічній науці.
2. Використання ділової іноземної мови в професійній діяльності.
3. Здійснення управління колективом та організація інноваційної діяльності і насінневого сервісу в насінництві.
4. Збір, обробка, аналіз та систематизація науково-технічної інформації вітчизняного та зарубіжного досвіду.
5. Розробка методик проведення експериментів, опанування нових методик досліджень, а також організація, проведення та аналіз результатів експериментів.
6. Проведення стандартизації та сертифікації насінневих і сортових рослинних ресурсів.
7. Використання методів генетики та біотехнології під час вирощування високоякісного насінневого матеріалу.
8. Вирощування високоякісного насіння різних сільськогосподарських культур.
9. Здійснення контролю за якістю насіння, складання відповідних документів щодо сортових та посівних якостей насіння.
10. Знання особливостей насінневого контролю та інспекторської роботи в насінництві і насіннезнавстві.
11. Підготовка науково-технічних звітів, оглядів і наукових публікацій за результатами виконаних досліджень, їх впровадження у виробництво.
12. Розробка та реалізація проектів екологічно-безпечних прийомів та технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з врахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.
13. Проектування адаптивних систем землеробства для господарств різних форм власності та їх впровадження.
14. Проведення консультацій з питань інноваційних технологій в агрономії.

**Структурна діаграма програми з кредитами
(денна / заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва навчальних дисциплін та складових освітнього процесу	Загальний обсяг, год.	Кількість кредитів, ЄКТС
<i>1 курс</i>			
1.	Біотехнологія в насінництві і генетика систем розмноження рослин	180	6
2.	Ділова іноземна мова	90	3
3.	Охорона праці в галузі та цивільний захист	90	3
4.	Методика і організація досліджень та цифрова агрономія в насінництві і насіннезнавстві	180	6
5.	Насіннезнавство	180	6
6.	Насінництво сільськогосподарських культур	180	6
7.	Вибіркова навчальна дисципліна 1	120	4
8.	Вибіркова навчальна дисципліна 2	120	4
9.	Вибіркова навчальна дисципліна 3	120	4
	Науково-дослідна практика / Професійна практика	270 / 180	9 / 6
	Підготовка дипломної роботи	270 / 360	9 / 12
Всього за рік		1800	60,0
<i>2 курс</i>			
10.	Стандартизація та сертифікація насіння	90	3
11.	Управління формуванням насінневої продуктивності	180	6
12.	Вибіркова навчальна дисципліна 4	120	4
13.	Вибіркова навчальна дисципліна 5	120	4
14.	Вибіркова навчальна дисципліна 6	120	4
	Підготовка дипломної роботи	180	6
	Атестація ЗВО	90	3
Всього за рік		900	30,0
Всього по ОПП		2700	90

* Згідно із Законом України «Про вищу освіту» студенти мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому, здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

Механізм реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін визначено Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії.

ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА

Заплановані результати навчання.

Мати навички спілкування, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою.

Зміст навчальної дисципліни.

Англійська мова для повсякденного спілкування. Що таке сільське господарство?. Географічні, демографічні, економічні та політичні дані України та англомовних країн. Іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Майбутня спеціальність.

2.11. Рекомендована література.

1. Англійська мова для повсякденно госпілкування: підруч. / В.К. Шпак, В. Я. Полулях, З. Ф. Кириченко; за ред. В. К. Шпака. – К.: Вища школа, 2000. – 302 с.
2. Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови: довідник / Г. В. Верба, Л. Г. Верба. – К.: Логос, 2001. – 352 с.
3. Тарнопольський О. Б. Ділові проекти: підручник (книга для студента та робочий зошит) / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко, Р. О. Безугла, П. Гібсон. – К.: Інкос, 2002. – 280 с.
4. Бориско Н. Ф. Бизнес-курс немецкого языка / Н. Ф. Бориско. – К.: Заповіт, 1996. – 390 с.
5. Постникова Е. М. Бизнес-курс немецкого языка / Е. М. Постникова. – Киев: «А.С.К.», 2002. – 432 с.
6. Grigull I. Geschäftliche Begegnungen / I. Grigull, S.Raven. – Leipzig: SCHUBERT-Verlag, 2008. – 128 с.

МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЦИФРОВА АГРОНОМІЯ В НАСІННИЦТВІ І НАСІННЄЗНАВСТВІ

Заплановані результати навчання.

Знати методики організації і проведення польових, вегетаційних, лізиметричних і лабораторних; особливості розроблення моделей родючості ґрунтів та продуктивності с.-г. культур; сучасні методики дослідження якості ґрунтів, рослин та засобів хімізації; методи статистичного аналізу отриманих результатів досліджень; вміти: планувати та організовувати проведення польових та інших дослідів; творчо та адекватно аналізувати і проводити статистичну обробку отриманих результатів; створювати моделі родючості ґрунтів, умов вирощування та формування врожаю с.-г. культур; відбирати і проводити аналізи проб ґрунту, рослин, засобів хімізації і меліорації.

Зміст навчальної дисципліни.

Статистичне оцінювання даних багаторічних дослідів. Методика і організація дослідів із сівозмінами. Особливості планування, передбачення комплексності досліджень. Методика й організація досліджень заходів і систем механічного обробітку ґрунту. Метод розщеплених ділянок. Особливості досліджень з оцінювання ефективності застосування агрохімікатів. Побудова схем дослідів, планування спостережень. Особливості методики досліджень в

окремих галузях агрономії (овочівництві, плодівництві, луківництві, кормовиробництва, селекції і насінництва, технології зберігання та переробки продукції рослинництва). Структура і тривалість досліджень. Застосування статистичних методів для оцінювання якості результатів досліджень. Статистичне оцінювання експериментальних даних польових дослідів. Використання електронних засобів, систем пошуку, застосування комп'ютерних програм. Застосування статистичних методів для інтерпретації дослідних даних. Оцінювання типовості погодних умов, динаміки росту рослин. Визначення коефіцієнтів спадкування ознак.

2.11. Рекомендована література.

1. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта (с основами статистической обработки результатов исследований). — М.: Агропромиздат, 1985. — 351 с.
2. Лакин Г.Ф. Биометрия. — М. : Высшая школа, 1980 .— 296 с.
3. Мойсейченко В.Ф. Основи наукових досліджень в агрономії. — К.: Вища школа — 1994.— 334 с.
4. Молостов А.С. Методика полевого опыта. — М.: Колос., 1966.— 239 с.
5. Мойсейченко В.Ф. Основи наукових досліджень в плодівництві, овочівництві, виноградарстві та технології зберігання плодоовочевої продукції. — К.: НИК ВО, 1992. — 346 с.
6. Вольф В.Г. Статистическая обработка опытных данных. — М.: Колос. — 1956. — 256 с.
7. Комп'ютерні методи в сільському господарстві та біології: Навчальний посібник (О.М. Царенко, Ю.А.Злобін, В.Г.Скляр, С.М.Панченко).- Суми: Видавництво “Університетська книга”, 2000. — 203 с.
8. Підпригора В.С., Писаренко П.В. Практикум з основ наукових досліджень в агрономії. — Полтава. — 2003. — 138 с.
9. Основи наукових досліджень в агрономії / В.О. Єщенко, П.Г. Копитко, В.П. Опришко, П.В. Костогриз; за ред. В.О. Єщенка. — К.: Дія. — 2005. — 288 с.
- 10.Клименко М.О. Основи та методологія наукових досліджень / Клименко М.О., Фещенко В.П., Вознюк Н.М. — К.: Аграрна освіта, 2010. — 351 с.

БІОТЕХНОЛОГІЯ В НАСІННИЦТВІ І ГЕНЕТИКА СИСТЕМ РОЗМНОЖЕННЯ.

Заплановані результати навчання.

Набути знання про основні методи мікророзмноження рослин *in vitro*, принципи організації меристемної лабораторії, методологічні основи клонального розмноження в культурі ізольованих меристем і чинники, що впливають на цей процес, біотехнологічні прийоми, що використовуються для отримання оздоровленого садивного матеріалу і методи діагностики на наявність вірусів, можливості використання молекулярних маркерів в насінництві для ідентифікації сорту.

Набути знань про генетичні системи розмноження найважливіших польових культур. Вивчити особливості ідентифікації сортів окремих культур

за генами, що контролюють найбільш корисні ознаки і властивості. Ознайомитись із методами створення генетично модифікованих сортів і ліній, стійких до окремих гербіцидів, комах-шкідників.

Зміст навчальної дисципліни.

Біотехнологія як наука. Використання біотехнологічних методів з метою прискореного розмноження рослин. Методи регенерації рослинного матеріалу. Новітні методи генетичної інженерії. Методи детекції ГМО. Технологія отримання гібридних клітин. Клонування рослин. Отримання бактеріальних препаратів. Новітні напрямки промислової біотехнології.

Генетичні аспекти розвитку ознак у рослин. Генетика як основа селекції рослин. Генетика розвитку рослин. Генетично-модифіковані рослини. Генетичні особливості самозапильних культур. Генетичні особливості перехреснозапильних культур.

2.11. Рекомендована література.

1. Біотехнологія рослин. Навч. посіб. для студ. біол. спец. вищ. навч. закл. / М. М. Мусієнко, О. О. Панюта; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К.: Київський університет, 2005. - 114 с.
2. Мельничук М.Д., Новак Т.В., Кунах В.А. Біотехнологія рослин. К., Поліграфконсалтинг, 2003. – 520 с.
3. Біотехнологія: підручн. / [В.Г. Герасименко, М.О. Герасименко, М.І. Цвіліховський та ін.]; за ред. В.Г. Герасименка. – К.: Інкос, 2006. – 647 с.
4. Экологическая биотехнология; под ред. К.Ф.Форстера, Д.А.Дж. Вейза; пер. с англ. – Л.: Химия, 1990. – 383 с.
5. Герасименко В.Г. Біотехнологічний словник / В.Г. Герасименко. – К.: Высш. школа, 1991. – 167 с.
6. Чекалін М.М., Тищенко В.М., Баташова М.Є. Селекція та генетика окремих культур:навчальний посібник.- Полтава: ФПО Говоров С.в., 2008.- 368 с.
7. Генетика и селекція в Україні на межі тисячоліть (2001) // Т.2, 3. – К.: Логос. – 1120 с.
8. Сорочинський Б.В., Данильченко О.О., Кріпка Г.В. (2005) Генетично модифіковані рослини // К.: – 203 с.
9. Чекалин Н.М. (2003) Генетические основы селекции зернобобовых культур на устойчивость к патогенам // Полтава.: Вид-во „Інтерграфіка”. – 186 с.
- 10.Лифенко С.П. та ін. (2001) Генетика і селекція пшениці // Зб. Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть. – Т.2. – К.: Логос. – С. 319-527
- 11.Лінчевський та ін. (2001) Генетика і селекція ячменю // У зб. „Ген. і селек. в Україні на межі тисяч.”. – К.: Логос. – Т.2. – С. 528-570.
- 12.Рябчун В.К. та ін.(2007) Яре тритикале для стабільного виробництва зерна // Інст. росл. ім. В.Я. Юр'єва УААН. – Харків. – 16 с.
- 13.Моргун В.В., Логвиненко В.Ф. (1995) Мутационная селекция пшеницы // К.: Наукова Думка. – 627 с.
– оль – залік.

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Заплановані результати навчання.

Уміння поставити завдання та організувати процедуру проведення визначення професійних ризиків, загроз на робочих місцях; здійснювати управління охороною праці у межах своєї компетенції; реалізовувати базові принципи і методи створення безпечних технологій, обладнання; приймати участь у розробці та впровадженні заходів щодо усунення причин нещасних випадків, професійних захворювань та ліквідації наслідків аварій на виробництві; впроваджувати організаційні і технічні заходи з метою поліпшення стану виробничого середовища та безпеки праці; розробляти і впроваджувати систему забезпечення пожежної безпеки на об'єктах; забезпечувати навчання працівників об'єкта господарювання з питань цивільного захисту; оцінювати стан готовності підрозділу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій за встановленими критеріями та показниками; практично здійснювати заходи захисту населення від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру; розв'язувати типові завдання з оцінки хімічної, радіаційної, біологічної обстановки.

Зміст навчальної дисципліни.

Міжнародні норми в галузі охорони праці. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Система управління охороною праці в організації. Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації. Планування заходів з питань цивільного захисту. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та проти вибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.

Рекомендована література.

1. Жидецький В. П. Основи охорони праці: [підручник] / В.П.Жидецький. – Львів : Українська академія друкарства, 2006. – 335 с.
2. Ткачук К.Н. Основи охорони праці: [підручник] / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний. – К. : Основа, 2003. – 472 с.
3. Федоров М. І. Охорона праці в галузі АПК / М. І. Федоров, Т. Г. Лапенко, О. У. Дрожчана. – Полтава : ПДАА, 2005. – 118 с.
4. Ярошевська В. М. Охорона праці в галузі: [навч. посібник] / В. М. Ярошевська, В. Й. Чабан. – К. : «ВД Професіонал», 2004. – 288 с.
5. Федоров М.І. Охорона праці в галузі: [навч. посібник]/ М.І. Федоров, О.У. Дрожчана. –Полтава: РВВ ПДАА, 2014. – 240 с.
6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI.

7. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. В. 8т. Т. 3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту та містобудування: методичний посібник / За загальною редакцією В.В. Могильниченка. – К.: КІМ, 2008. – 152 с.
8. Бикова О.В. Основи цивільного захисту: [навч. посібник] /О.В.Бикова, О.Ч. Болієв, Д.М. Деревинський [та ін.]. – К., Інститут державного управління у сфері цивільного захисту, 2008. – 223 с.
9. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту: [навч. посібник] / В.О.Васійчук, В.Є.Гончарук, С.І.Качан, С.М.Мохняк . – Львів, 2010. – 384 с.
10. Михайлюк В.О. Цивільна безпека: [навч. посібник] / О.В.Михайлюк, Б.Д.Халмурадов.– К.: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
11. Осипенко С.І. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту: [навчальний посібник] / С.І.Осипенко, А.В.Іванов. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 286 с.
12. Русаловський А.В. Цивільний захист: [навч. посібн]/ А.В.Русаловський, В.Н.Вендичанський. – К.: АМУ, 2008, – 250 с.
13. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: [підручник] / М.І.Стеблюк.– К.: Знання-Прес, 2007.– 487 с.
14. Сусло С.Т.,. Цивільний захист: [навч. посібник] / С.Т.Сусло, В.М.Заплатинський, Г.М.Харамда. – К.: Арістей, 2007.– 386 с.

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ НАСІННЯ

Заплановані результати навчання.

Формування спеціалістів зі знанням повного процесу виробництва продукції рослинництва, яке не завершується збиранням, а потребує продовження формування у студентів цілісної системи знань зі стандартизації, метрології, сертифікації та управління якістю. Це дає змогу забезпечити високу кваліфікацію майбутніх спеціалістів у їхній виробничій діяльності, використовувати досягнення стандартизації в управлінні якістю продовольчих товарів.

Зміст навчальної дисципліни.

Вивчення науково обґрунтованих показників якості, які введені у стандарти на продукцію, стандартів на типові технологічні процеси, правил товарної обробки продукції, умов зберігання та транспортування, стандартів підприємств, систем управління якістю продукції. вивчення методів і способів метрологічного забезпечення, сертифікації та контролю якості продукції рослинництва.

Рекомендована література.

1. Жемела Г.П. Стандартизація та управління якістю продукції рослинництва. - Полтава, 2006. -212 с.
2. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації. - К.: Вид. Європейського університету, 2001.-174 с.

3. Подпратов Г.І., Войцехівський В.І., Мацейко Л.М., Рожко В.І., Основи стандартизації, управління якістю та сертифікація продукції рослинництва.- К.: Арістей, 2004.
4. Жемела Г.П., Шемавньов В.І., Маренич М.М., Олексюк О.М. Технологія зберігання та переробки продукції рослинництва. - Дніпропетровськ, 2005. - 248 с.

НАСІННЄЗНАВСТВО

Заплановані результати навчання.

Вироблення практичних навиків по раціональній організації насінництва в господарстві, режимів його зберігання, проведенні польової апробації, видових та сортових прополювань, сортової та видової експертизи. Крім того, набуття навиків з біології та фізіології формування насіння основних с.-г. культур та факторів, що визначають інтенсивність цього процесу, що в свою чергу відкриває можливість спеціалісту керувати процесами формування кондиційного насіння в польових умовах.

Зміст навчальної дисципліни.

Теоретичні засади насіннезнавства. Початок становлення насіннезнавства як окремої науки в світі, Україні. Створення і становлення контрольно-насінневих станцій. Видатні вчені та їхній внесок у становлення теорії та практики насіннезнавства. Квітки і суцвіття. Запилення і запліднення. Формування насіння як етап онтогенезу рослин. Складові частини зрілого насіння. Морфологічне визначення плодів та їх класифікація. Вегетативні органи розмноження. Вимоги до вегетативних органів як садивного матеріалу. Хімічний склад насіння. Фізико-механічні властивості насіння. Найважливіші принципи технології вирощування насіння. Особливості агротехніки насінницьких посівів.

Рекомендована література.

1. Гриценко В. В., Калошина З. М. Семеноведение полевых культур.– М.: Колос, 1984.–272 с.
2. Довідник по апробації с.-г. культур. / Під ред. Н.В. Лободи. – К.: Вища школа, 1994. – 409 с.
3. Законодавчі акти по насінню, насінневому арбітражу, держстандарти за 1994-2002 рр.
4. Іжик М.К. Сільськогосподарське насіннезнавство: Формування, будова та властивості насіння. - Харків, 2000.- Ч. 1. - 103 с.
5. Іжик М.К. Сільськогосподарське насіннезнавство: Реалізація потенційних можливостей насіння. - Харків, 2001.- Ч. 2 - 117 с.
6. Каленська С.М., Журавльова Н.В., Літошенко М.Ф., Юник А.В. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння. – К.: 2005. – 56 с.
7. Кулешов Н. М. Агрономическое семеноведение: – М.: Сельхозиздат, 1963. – 304 с.
8. Макрушин М.М. Насіннезнавство польових культур. – К.: Урожай, 1994. – 208 с.

9. Насіння сільськогосподарських культур: Сортові та посівні якості. – К.: Держстандарт України, 1994.–74 с.
10. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння сільськогосподарських культур. / За ред. С.М.Каленської. – Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. – 320 с.
11. Овчаров К.Е. Физиология формирования и прорастания семян. – М.: Колос, 1976. – 247 с.
12. Сортовая агротехника с.-х. культур / Н.А. Федорова, В.Н. Гармашев, В.М. Костромитин и др.– К.: Урожай, 1989. – 327 с
13. Леурда И.Г., Бельских Л.В. Определение качества семян. – М.: Колос, 1974. – 100 с.
14. Посевной и посадочный материал сельскохозяйственных культур/Под ред. Д. Шпаара.- Берлин, 2001.- Книга 2.- 380 с.
15. Порядок організації насінневого контролю суб'єктами насінництва в Україні / За ред. М.М.Гаврилюка,- К.: Аграрна наука, 2001.- 49 с.
16. Строна И.Г. Общее семеноведение полевых культур. - М.: Колос, 1966. - 464 с.
17. Фирсова М.К. Жизнеспособность семян.- М.: Изд-во иностр. лит., 1978. – 415 с.

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ

Заплановані результати навчання.

Знати біолого-генетичні основи управління насінневою продуктивністю польових культур, особливості управління формуванням насінневої продуктивності польових культур, систему сучасних очисних машин для післязбиральної обробки насіння; методологію, методику і методи вирощування високоякісного насінневого матеріалу найбільш поширених сільськогосподарських культур.

Вміти визначати з високою точністю чистоту насіння, схожість, норму висіву насіння, розраховувати оптимальні норми внесення добрив, грамотно застосовувати засоби захисту рослин та визначати строки збирання насіння та способи його зберігання.

Зміст навчальної дисципліни.

Формування насінневої продуктивності пшениці. Формування насінневої продуктивності жита. Формування насінневої продуктивності ячменю. Формування насінневої продуктивності кукурудзи. Формування насінневої продуктивності гороху. Формування насінневої продуктивності сої. Формування насінневої продуктивності соняшнику. Формування насінневої продуктивності ріпаку. Формування насінневої продуктивності буряку цукрового. Формування насінневої продуктивності люцерни і конюшини

Рекомендована література.

1. Макрушин М.М., Макрушина Є.М. Насінництво: підручник. – Сімферополь: ВД «Аріал», 2001. – 476 с.

2. Гаврилюк М.М. Насінництво і насіннезнавство польових культур: підручник. – Київ: Аграрна наука, 2007. – 216 с.
3. Жатова Г.О. Загальне насіннезнавство: посібник. – Суми: Університетська книга, 2009. – 273 с.

НАСІННИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

Заплановані результати навчання.

Формування у студентів знань і умінь з наукових основ насінництва сільськогосподарських культур, а також з проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві за інтенсивного застосування сортозаміни і сортооновлення.

Зміст навчальної дисципліни.

Теоретичні основи насінництва. Сортові та врожайні властивості насіння. Сортозаміна і сортооновлення. Сортовий і насінневий контроль у насінництві польових культур. Насінництво зернових та круп'яних культур. Насінництво зернобобових культур. Насінництво гетерозисних гібридів кукурудзи. Насінництво соняшника. Насінництво картоплі. Насінництво багаторічних трав. Насінництво овочевих культур.

2.11. Рекомендована література.

1. Вітенко О.А. Насінництво картоплі/ О.А. Вітенко, М.Я. Молоцький. К: Урожай, 1974.
2. Волкодав В.В. Довідник по апробації сільськогосподарських культур / В. В. Волкодав, Б. А. Жариков, Л. О. Шавотков та ін- К.: Урожай, 1990. - 496 с.
3. Державний реєстр сортів України. К: Урожай. - Щорічне видання.
4. Дзюбецький Б. В. Насінництво кукурудзи: науково-методичні рекомендації / Б. В. Дзюбецький. – Дніпропетровськ: Роял Принт, 2012. – 184 с.
5. Домашнев П.П. Селекція кукурузи/ П.П. Домашнев, Б.В. Дзюбецький, В.И. Костюченко. Тр. ВАСХНИЛ. - Агропромиздат, 1992. - 208 с.
6. Донець М.М. Насінництво з основами селекції: Навчальний посібник / М.М. Донець. – К., 2007. – 337 с.
7. Зозуля О.Л. Селекція і насінництво польових культур./ О.Л. Зозуля, В.С. Мамалига. - К.: Урожай, 1993.-416 с.
8. Кириченко В. В. Селекція и семеноводство подсолнечника / В. В. Кириченко. – Харьков, 2005. 385 с.
9. Кириченко В. В. Спеціальна селекція і насінництво польових культур: навчальний посібник / В. В. Кириченко, Н. І. Рябчун, М. І. Єльніков. – Харків: ІР ім. В. Я. Юр'єва НААН України, 2010. – 462 с.
10. Кіндрок М.О. Внутрішньогосподарський насінневий контроль: Виробничо-практичне видання /М.О. Кіндрок, В.Г. Чайка та ін. К.: Аграрна наука, 1994. - 33 с.
11. Методика по виробництву насіння еліти зернових, зернобобових і круп'яних культур в Україні. - К. 1992. - 22 с.

- 12.Методические указания по производству гибридных и сортовых семян кукурузы. - М.: Колос, 1975.-168 с.
- 13.Микитенко А. П. Насінництво багаторічних трав./ А. П. Микитенко, М.Т. Половий. - К: Урожай, 1976.
- 14.Молоцький М.Я. Селекція та насінництво польових культур. / М.Я. Молоцький, С.П. Васильківський, В.І. Князюк. - К.: Вища школа, 2006. - 454с.